

Večernik

Leto II. (IX.), šte. 195

Maribor, torek 28. avgusta 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemav v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prašernova ulica št. 4

Agrarizem — naš socialni problem

Kmetijski pokret pomeni v jugoslovanskih zemljah levičarski pokret, kakor pomeni to delavsko gibanje v industrijskih državah. Kajti vsaka zdrava politika mora biti zasidrana v tisti plasti prebivalstva, ki tvori ekonomsko jedro. To pa je v naši državi kmetovalec. Levica stremi za tem, da iztrga oblast iz rok nasilne in krivične manjšine ter jo vrne ljudski vladi, demokraciji.

Srbija se je po vojni znašla med dvema močnima kmetijskima pokretoma, med Stambolijskim in Radičem. Stambolijski je v Bolgariji propadel po nedvomni krivdi beograjskega režima, Radič je nedavno podlegel njegovemu nasilju. Radikalna stranka kot politična predstavnik Srbov je v mejah Stare Srbije izvedla zares vzorno agrarno reformo, toda v novih mejah je ostala brez vodilne misli. Svojemu prvotnemu programu, ki je slonel na nekaki rusko pobarvani socialistični doktrini, se je v praksi kaj hitro izneverila. Odkar je radikalna stranka v Stari Srbiji dobila v roke državno krmilo, se je, sledeč svoji vodilni nacionalistični misli, izživljala predvsem zunanji politiki. Vse srbski inteligenci je lebdela pred očmi ideal politične in duhovne nadvlade Srbstva na Balkanu. Pod Pašičevim vodstvom in rusko patronanco je nastajala Velika Srbija, dokler ni razvoj dogodkov na Balkanu in mednarodni položaj ob koncu svetovne vojne podrl velikosrbsko imperijalistično misel in jo nadomestil z demokratično jugoslovansko koncepcijo. Radikalna stranka je v novi državi samo se historičen petrefakt, v kolikor hoče reprezentirati narodnostno misel, za socialni red v državi pa je prazna in naravnost škodljiva. Radikalna stranka pod senilnim Pašičevim vodstvom ni mogla preceiniti notranje strukture naše države ob njenem vstopu v samostojno politično življenje. Predvsem ni mogla in ni hotela izvajati praktične konsekvence iz dejstva, da je naša država po svoji pretežni večini prebivalstva agrarna zemljedelska država in do danes še neurejena agrarna država.

Naša država je ob prevratu nudila sliko najbolj žalostnega feudalnega gospodarstva in še danes ta sistem ni bistveno izpremenjen.

Herman Wendel ima prav, ko trdi, da je globlji socialni smisel juoslov. ujediničenja agrarna revolucija in osvoboditev kmeta. Naš kmet je v svojih nacionalnih borbah zoper vekovne tlačitelje krvavel za zemljo, za ono sveto zemljo, ki ga redi ter mu daje individualno svobodo in duhovni razmah. Kako je morala radostno odjekniti v njegovem srcu deklaracija regenta Aleksandra, ki je 24. dec. 1918 izjavil: »Vsak Srb, Hrvat in Slovenec bodi gospod na svoji zemlji. V naši svobodni državi bodo in morajo biti le svobodni lastniki zemlje.« Toda kruta resničnost, ki je sledila prvotnemu navdušenju, je prinesla bridko razočaranje. Skopa določila ustave (čl. 41-44), ki obetala pravično agrarno reformo, so danes le še fraza in farsa. Naš kmet nima besede v državni upravi (od 419 poslancev v konstituenti je bilo samo 79 kmetov!). Strekovnjaški gospodarski svet je ostal na papirju. V razdeljevanju zemlje je odločilno partizanstvo in korupcija. Državne domene, državna posestva in gozdovi propadajo po krivdi nesposobne in koruptivne državne uprave. Kmetijske gospodarske korporacije in politično šolstvo se sistematično uničuje. Kmetijskega kredita ni davki in

Beograjske intrige in ugi-banja

PRAZNE NADE. — DAVIDOVIĆ O SPREMENBI USTAVE.

BEOGRAD, 28. avgusta. Današnja »Politika« objavlja vest, da namerava HSS poslati svojo posebno delegacijo na zasedanje društva narodov v Ženevo. Delegacija naj bi opozorila mednarodno javnost v Ženevi na razmere v Jugoslaviji in zahtevala samostojno hrvatsko državo. »Politika« pa pristavlja, da je treba sprejeti to vest z veliko rezervno, ker je pač malo verjetna. V krogih KDK pa povdarjajo, da je »Politika« očitno izrazila le pobožno željo beograjskih hegemonistov, ki komaj čakajo, kje bi našli povod za nastop proti KDK in njeni akciji. Deslej se jim ni posrečilo, da bi dokazali KDK veleizdajo in mislijo, da bodo s takimi izmišljenimi vestmi vnesli zmedo v vrste KDK in pa pripravili ekstremne elemente k nepremišljenim korakom, ki bi počasi dovedli do aretacije vodstva KDK.

BEOGRAD, 28. avgusta. Ker je danes velik pravoslavni Marijin praznik, tudi v

politiki vse počiva. Nikjer ni zabeležiti kakšnega važnejšega dogodka. Edino izjava Ljube Davidovića, ki jo je dal novinarjem odhajajoč iz narodne skupščine, je vzbudila v političnih krogih precejšnjo pozornost.

Ljuba Davidović je na vprašanje, kakšno stališče zastopajo demokrati glede vprašanja revizije ustave, dejal: »Demokratska stranka je že na svojem zadnjem kongresu v načelu sklenila, da je za revizijo ustave. KDK naj bi sedaj le pojasnila, kakšne zahteve stavi glede revizije, v kateri smeri in v kakšni obliki naj se revizija izvede — in sporazum ne bo težak. Mi smo za revizijo ustave!«

O teh besedah Davidovića se med politiki v Beogradu danes mnogo govori, zlasti ker se že več dni šušlja, da je nastalo med demokrati in radikali v sami vladi večje nesporazumljenje, z ozirom na vprašanje nastopa proti KDK.

Podpis Kelloggovega pakta

PROTIVOJNI PAKT PODPIŠE TUDI RUSIJA.

PARIZ, 28. avgusta. Povodom podpisov protivojnega pakta sta predsednika Zedinjenih držav ameriških in francoske republike izmenjala prisrčni brzojavki, v katerih drug drugemu čestitata k lepemu uspehu in izražata željo, da bi pomenilo uveljavljenje Kelloggovega pakta pričetek resnične ga miru med narodi in za vedno odklonitev vojne v doseg političnih ciljev.

Kellogg odpotuje danes popoldne v spremstvu predsednika Irske republike v Dublin, kjer ostane nekaj dni. Povabilo londonske občine, naj bi ob tej priliki posetil tudi London, je Kellogg

radi kratkega časa odklonil in obljubil poset ob drugi priložnosti. Tudi zastopniki ostalih držav bodo tekom današnjega dne odpotovali iz Pariza.

PARIZ, 28. avgusta. Takoj po podpisu Kelloggovega pakta je bilo odposlano brzojavno vabilo raznim drugim državam, da se pridružijo temu paktu proti vojni. Danska, Rumunija in Jugoslavija so že slični brzojavno izjavile svoj pristanek in bodo v kratkem podpisale protivojni dogovor. Obenem je francoski poslanik v Moskvi povabil sovjetsko Rusijo, naj se pridruži paktu. Dospela je izjava, da bo Rusija to tudi storila.

Pokolji med makedonskimi komiti

SOFIJA, 27. avgusta. V makedonski revolucionarni organizaciji so pričeli no tranji boji zadnje dni v večjih dimenzijah. Demarša Francije in Anglije je še bolj pojačila obstoječa nasprotstva med pristaši Protogerova in Vanče Mihajlova. Drug drugega obtožujejo, da so svojim postopanjem izzvali demaršo zapadnih velesil in s tem spravili v nevarnost nadaljnjo akcijo makedonstvujočih. Preteklo nedeljo je prišlo celo do krvavega spopada. Pristaši Mihajlova so iz zasede napadli skupino Protogerovcev in jih od 17 kar 15 pobili. Ranjence so mu-

čili do smrti in zahtevali od njih, da izdajo podrobnosti iz načrtov Protogerovcev. Krvav spopad je povzročil v vladnih krogih silno mučen vtis, ker je prišla vlada sedaj v še bolj neprijeten položaj.

Požar v hrvatskem seljaškem domu

BEOGRAD, 28. avgusta. Tukajšnji listi obširno poročajo o včerajšnjem požaru v Seljaškem domu v Zagrebu in ogorčeno zavračajo domnevo, da bi bil

ogonj podtaknjen od političnega nasprotnika. Izražajo marveč sum, da je nastal ogonj od kake dogorele sveče pred sliko Stjepana Radića. V glavnem pa se v svojih poročilih omejujejo na večerne demonstracije in podrobno beležijo vzklike, ki so padali med demonstranti proti Beogradu, ter podčrtavajo nerazpoloženje in napetost v Zagrebu.

ZAGREB, 28. avgusta. Zvečer se je zbralo na ulicah več tisoč ljudi, ki so z ozirom na vesti, da so zgoreli tudi venci na grobu Stjepana Radića in da se pripravlja atentat na grobove Pavla Radića, Stjepana Radića in dr. Gjüre Basarika — začeli po ulicah ogorčeno demonstrirati. Ker se je bilo bati, da pride do krvavih izgrediv, so morali intervenirati posamezni politični voditelji, ki se jim je posrečilo pomiriti množice. Vsa sreča je bila v tem, da se ni vmešala policija ali žandarmerija, ki pa sta bili več čas v stroji pripravljenosti.

DIVJANJE ORKANA.

NEW-YORK, 28. avgusta. Včeraj je razsajal v Južni Ameriki strahovit orkan, ki je povzročil ogromno škode. Poleg silne materialne škode je bilo tudi mnogo ljudi mrtvih in poškodovanih.

Semenogojstvo na razstavi

Ljubljanskega velesejma od 1. do 10. sept. 1928. Semenogojstvo je posebna pa noga umnega kmetijstva, ki odbira in pripravlja od kmetijskih rastlin pasme (rase), katerim so že privzgojene tiste lastnosti, kakršne želi poljedelec pri svojih rastlinah. Pravilno obdelovanje tal omogoči potem popoln razvoj vseh teh ugodnih lastnosti. Na razstavi bo cela vrsta teh prvovrstnih pasem vzgojenih na poizkusnih postajah. Semenogojška postaja v Beitincih bo razstavila pšenico, ki daje na pravilno obdelani zemlji po 35 centov najljepšega zrna na hektar. Nadalje žitarice, ki so odporne proti rji in poleganju, ki zgodno dozorevajo in dajejo odlične pridelke. Način kako se vzgoje nove pasme (rase) s pomočjo križanja (bastardiranja) in uspehe, ki so jih dosegli z umetnim križanjem pri naših žitaricah, bo demonstriral Botanični institut univerze v Ljubljani. Z bastardacijo se je med drugim celo posrečilo križanje med pšenico (mati) in ržjo (oče). Potomstvo tega bastarda je pa tako različno, da imajo med bratčeden od leta do leta po 5—10 zrnov v slabem klasu, drugi pa v lepo razvitem klasu po 70—90 zdravih zrnov. Semenogojstvo se proizvaja danes le na poizkusnih semenogojških postajah, vendar je vsak umen gospodar tudi sam v stanu vzgojiti potom sistematičnega odbiranja (selekcije) na svojem polju pasme (rase) s privzgojenimi lastnostmi, ki so baš na njegovi zemlji najbolj potrebne.

hipotečna bremena pa rastejo. Notranje naseljevanje se izvaja po volji režima brez sodelovanja prebivalstva, kakor to ukazuje ustava. In tako se dogaja, da nima narod v Črni gori, Hercegovini, Dalmaciji, hrvatskem Primorju, medtem ko je samo v Macedoniji še 230.000 ha neobdelane zemlje, ki bi mogla preživljati poldrug milijon ljudi. Dalmatinska sodišča neusmiljeno eksekvirajo zaostalo zakupnino od revnega kolona in Netunske konvencije mu jemljejo še to klaverno eksistenco. Muslimani sede stalno v vladi, da preizigravajo pravično agrarno reformo v Bosni, Hercegovini in

Macedoniji, naši klerikalci pa krčevito branijo ogromna cerkvena veleposesstva. Radikali in Davidovičevi demokrati vodijo visoko bančno politiko in se med seboj pulijo za vladna korita. Naš kmet v današnjem režimu nima svojega zagovornika. Zlasti ga nima slovenski kmet, ki ječi pod neusmiljenim davčnim vijakom in plačuje dragi zasebni kredit, da mu eksekutor ne odžene poslednjega repa iz hleva (ker še do danes ustavno garantirane zadolžitvene meje nimamo uzakonjene!). Naš slovenski kmet, ki je tako živo veroval v »staro pravdo« in ki je tako pogumno zoperstavil svoja

šibka prsa nemškemu tlačitelju, mora danes čutiti trdno pest svojega lastnega sina. Današnji režim nima ljubezni za kmeta in borba zoper sedanj sistem je borba za — kmeta. Politična in gospodarska osvoboditev in okrepitev kmetstva je jedro našega socialnega problema. Kdor se zaveda, da je poljedelstvo temelj vsaki gospodarski in kulturni zgradbi, mora z vsemi silami hoteti in stremeti, da postane naš kmet resničen kralj, ki mu bo azemlja rodila sad svoj in ga bode jedel do smrti in prebival v njej brez skrbi. (M. Mojzic, 25. 9. 1928)

C. S.

Razno iz Prekmurja

POŽIGALCI. — ŽELEZNIŠKI MOST PREKO MURE. — ZA OKROŽNO SODIŠČE V MURSKI SOBOTI. — NALEZLJIVE BOLEZNI.

Murska Sobota, 27. avg.

Po našem srezu, zlasti njegovem se-vernem delu, se zadnje čase množe ne-prestani požari, ne da bi se orožnikom vkljub vestnemu poizvedovanju in tru-du posrečilo izslediti prave storilce. Lju-dje sicer osumijo tega ali onega, katerim se pa vendar dejanje ne da dokazati. Vsak teden kje gori; tako pretekli teden v Fokovcih, te dni pa v Vučji gomili pri posestniku Horiji. V Fokovcih ima po-goreli Jožef Voreš nad 100.000 Din ško-de, zavarovan je pa samo za 23.000 Din. Ljudstvo je vsled pogostih požarov zbe-gano, ker ga tepe poleg hudih vremen-skih nevarnosti še ta nadloga in si ne ve pomoči, zlasti, ker je dokazano, da v večini slučajev ne gre za neprevidnost, marveč za v hudobnem namenu pod-taknjeni ogenj. Pomaga si z nočnimi stražami, kar pa, kakor je videti, ne ko-risti dosti. Upati je, da se bo oblastim končno le posrečilo dobiti brezvestne zločince v pest.

Marsikdo od čitateljev »Večernika« še najbrže ne ve, da gradijo preko Mure nov železniški most, ki je približno do ene četrtine že gotov. Zanimivo je opa-zovati gradbo mostu. Paralelno tik sta-rega mostu so postavili nekak lesen most v višini starega mostu. Na tem le-senem ogradju se sestavlja novi most. Ko bo gotov, bodo stari most razdrli in na njegovo mesto s pomočjo žerjavov postavili novega. Delo je silno zanimi-vo in mnogi prihajajo si ga ogledat. Sta-ri most je bil iz Srbije in postavljen le provizorično, zato je vozil vlak tudi sa-mo korakoma preko njega. Ko ga bodo razdrli, ga bo prevzela vojaška oblast, čeprav bi ga radi obdržali v Prekmurju in ga postavili preko Mure pri Bistrici v dolnjelendavskem srezu, kjer je most silno potreben. Pa kakor kaže, ne bo iz tega nič. Novi most smo dobili na račun reparacij iz Nemčije. Postavlja ga Splošna stavbena družba iz Maribora. Ko bo

enkrat gotov in ko bodo zgradili mesto sedanjih zasilnih lesenih, 2 nova železna mostiča, da bo mogel vlak povsod voziti z normalno brzino, kar bo vsekakor sedaj precej dolgo vožnjo iz Mur-ske Soboti v Maribor nekoliko skrajša-lo, neglede na to, da bo vožnja tudi si-gurnejša.

Murski Soboti se obeta okrožno so-dišče in je tozadevni člen že vnešen v letošnji finančni zakon. Naša občina je pokazala za uresničbo te stare želje Prekmurcev hvalevredno zanimanje. Na zadnji seji obč. odbora je bilo sklenjeno, da najame občina 10 milijonsko posojilo. S tem denarjem namerava občina posta-viti novo stavbo za okrožno sodišče, ali pa preurediti Szaparyjev grad. Tozadev-no se še ni sklenilo ničesar definitivne-ga, dokler inženirji ne preštudirajo, kaj bi bilo boljše in bi se bolj izplačalo. Po-leg tega namerava občina še zgraditi veliko 15 družinsko stanovanjsko hišo in več manjših hiš za sodnike in uradni-štvo. Če pojde vse po sreči, utegnemo v par letih le dobiti toli zaželjeno okrožno sodišče. K temu sodišču bi spadala do-seđanja okrajna sodišča: Ormož, Ljuto-mer, Gor. Radgona, D. Lendava in Mur-ska Sobota, ustanovljeno bi bilo pa še eno novo v Gornji Lendavi.

Po Murski Soboti je zadnje čase za-čela razsajati škrlatinka, ki ne napada zgolj otrok, marveč tudi odrasle in ki je že zavzela značaj male epidemije. Tudi po vaseh se že pojavlja, vendar pa se število slučajev ne da točno ugotoviti, ker ljudstvo v svoji nepoučenosti in ne-kakem strahu take slučaje prikriva, me-sto da bi jih takoj naznanilo sanitarni oblasti, ki se trudi to nalezljivo bolezen kar najbolj zaježiti. Dobro bi bilo ljud-stvo tozadevno poučiti, da bo tudi samo pomagalo bolezen zatirati, ne je še pa razširjati.

Učiteljstvo in „nova šola“

(Važni sklepi učiteljstva v Ljubljani.)

Začetek šolskega leta se bliža in šol-ska vprašanja zopet silijo v ospredje. Večkrat se je že v javnosti ugotovilo, da današnja šola ne odgovarja potre-bam nove dobe. Dočim so drugi narodi že davno doumeli novodobne zahteve in preizkušali reforme šolstva, še naša dr-žava n sitopila na plan z sodobno »de-lovno šolo«. O bistvu te šole se je že marsikaj pisalo in danes že tudi starši uvidevajo, da prinaša le delovna šo-la mladini in narodu odrešenje, življe-nje in veselje v učilnice, voljo do uče-nja.

V Sloveniji so žal le posamezni profe-sorji in učitelji, ki utirajo iz lastnega na-giba pot novi šoli. Seveda zadéjajo ob-ovire in težkoče, kar je razumljivo, saj vsaka nova akcija rodi reakcijo. Tudi oblasti ne kažejo mnogo razumevanja, zato pač ni nič čudnega, če bo učitelj-stvo letos samo organiziralo gibanje no-ve šole širom Slovenije.

Udruženje Jugosl. učiteljstva (UJU) — poverjenišтво Ljubljana prireja vsako leto počitniške tečaje za učiteljstvo cele Slovenije. Pretekli teden se je zbralo 130 delegatov vseh društev, ki so na podlagi večdnevni razprav o novi šoli prišli do delekosežnih sklepov za pri-bližnje šolsko leto.

Razprave so bile praktičnega značaja in Nemčiji, g. L. Pibrovce iz Jese-nske šolske reformi v Avstriji, Čehoslovaški in Nemčiji, g. L. Pibrovce iz Jese-nice je s 25 učenci pokazal praktični na-stop v smislu delovne šole in s tem dal pobude vsemu učiteljstvu.

Udeleženci so soglasno ugotovili, da današnja šola ne temelji na zdravi pod-lagi. Učne knjige in učni načrti niso se-stavljeni na pedagog. - psiholoških zakonih otroškega razvoja. Vsi uvidevajo važ-nost delovne šole kot ustanove, ki upo-števata samodelavnost dece in jo vzgaja v samostojnomisleče ljudi. Zato obsojajo današnji šolski birokratizem, ki je tako neelastičen, da gibanju nove šole ne

pripušča prostega razmaha, kot se to vrši v drugih državah.

Učiteljstvo je sklenilo, da bo že z no-vim šol. letom delalo na to, da se po vsej Sloveniji popularizira nova, za na-daljši kulturni in gospodarski razvoj našega naroda tako koristna šola. Zato je tudi potrebno, da se že na učiteljskih učit. naraščaj praktično seznanja z no-vo šolo, kar se žal do sedaj ni zgodilo.

Mariborska javnost bo te sklepe iskren-o pozdravila, saj je baš v Mariboru mnogo pionirjev delovne šole, ki se bo pri nas gotovo kmalu realizirala.

Pozor pred inozemskimi potniki.

Zadnje dni se zopet v večjem številu pojavljajo v Mariboru inozemski potni-ki, ki prodajajo od hiše do hiše različno blago. Ker je taka prodaja po zakonitih predpisih strogo prepovedana in je bil že marsikdo neprijetno razočaran, ko se je pozneje izkazalo, da je bilo dotično blago do 100% dražje kot v naših trgo-vinah ter je letos vloženih pri dunajskih sodiščih par sto tožb proti našim ljudem, ker so se plačili teh oderuških cen u-prili, je v interesu ne samo naših trgov-cov, marveč tudi vsakega posameznika, da se ne dajo zapeljati sladkim besedam in prevaram takih agentov. Te vsiljivce se pa naj ne samo odkloni, marveč iz-roči bližnjemu stražniku, ki jih mora aretirati. — Trgovski gremij v Mariboru.

Pijansko divjanje.

Pijanostni izgredi niso samo nadloga vasi, temveč tudi najbližje okolice mesta in akterji niso samo vinjeni kmetjski fanti, temveč tudi takozvani »boljši« meščani. Klasičen primer za to je bil izgreb od Dravi, kjer je neka družba v svojem razpoloženju ruvala celo križe, kakor da ne bi bilo dovolj krepelcev in kamenja na cesti. Če je vse iz objestno-sti in pijanosti že na tolikem višku, da je treba lomiti in metati. Vendarle, med ka-terimi je bilo opaziti tudi oficirsko uni-formo, so prepadli jetniški pazniki. —

Mariborski in dnevni drobiž

Smrt zaslužnega moža.

V Bučevcih je dne 20. avg. umrl ugledni posestnik Franc Domajnko v starosti 70 let. Pokojnik je bil narodno zaveden, napreden in v politiki trdno-značajan mož. L. 1914. je — kakor mnogi drugi odločni Slovenci — tudi on moral 6 tednov prebiti v zaporu, ker so ga o-sumili srbofilstva. Bil je dober in skrben gospodar, še boljši družinski oče in mno-ga leta čislani član občinskega odbora, takisto domačega gasilskega društva, ki ga je v častnem številu spremljal od do-mače hiše do groba. Pogreb je dne 22. avg. ob veliki udeležbi vodil č. g. prelat dr. Slavič, bučevski rojak. Blag mu spomin, preostalim pa naše sožalje! —

Začetek šol. leta na IV. deški osnovni šoli v Mariboru v Samostanski šoli.

Vpisovanje se vrši v soboto, 1. sept. ter ponedeljek 3. septembra vsakokrat od 8.—12. ter 14.—16. ure v šol. prostorih. Šolski okoliš tvori mestni lev breg za-padno linije Drž. most. — Glavni trg — Gospodarska ulica — Park. Otroci iz tujih mestnih šol, okolišev se sprejmejo samo z dovoljenjem kraj. šol. odbora. Otroci izven Maribora se morejo sprejeti, ako predlože pismeno potrdilo mest. magi-strata o vplačani šolnini 200 Din, ozi-roma dokazilo, da so plačanja oprošče-ni. V torek, dne 4. septembra ob 8. uri se vrši v Stalnici začetna šol. maša. — Otroci se zbera na običajen način do 8. pred šolo. V sredo, dne 5. septembra ob 8. uri prične redni šol. pouk.

Krčevina-Lajtersberg.

Novo šolsko leto se prične 1. sept. Ta dan naj med 8. in 12. uro privedejo star-ši k vpisovanju vse otroke, ki so dopol-nili 6. leto. Vsem drugim šol. otrokom je treba priti šele v ponedeljek 3. sept ob 8. k otvoritveni maši Redni pouk se prične v torek ob 8. uri. V lastnem interesu, zlasti pa v korist svojih otrok naj skrbé starši za reden šolski obisk.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Ptuj.

V soboto, dne 1. septembra ob 8. zve-čer se bo vršilo predavanje v Narod-nem domu. Predava odvetnik g. dr. Anton Brumen o »zgodovinski skupščini CMD I. 1908. v Ptuj«. Vabljeni prijatelji društva. — Odbor.

Pri borzi dela

je na razpolago služba za enega slašči-čarja, za dve ali tri prirezovalce zamaškov in za štiri gozdarske pomočnike-delavce. — Reflektanti naj se javijo ta-koj. —

III. Mednarodni semenj v Solunu.

V Solunu se vrši od 16. do 30. septem-bra 1928 III. mednarodni semenj. Po-setniki velesajma imajo na jugoslovanskih in grških železnica pravico na 50% popust. Legitimacije se prodajajo po 70 dinarjev pri zastopništvu velesaj-ma: A. Harissiadis — Beograd, Strah-niča Bana ulica 66 a.

Adijo, pa zdrava ostani...

Srednja vinarska in sadjarska šola v Mariboru, na katero je bilo naše mesto nemalo ponosno, je bila kakor znano prestavljena v Bukovo pri Negotinu ob bolgarski meji. Vse intervencije, da bi ostal ta zavod Sloveniji, niso nič zalegle. Mariborska oblastna samouprava obdr-ži le še nižjo kmetijsko šolo. Včeraj sta odpotovala na novo službeno mesto v manastir Bukovo vršilec dolžnosti rav-natelja srednje vinarske in sadjarske šole g. Sadar ter prof. Jeglič, danes pa nastopi svojo pot proti jugu inventar imenovanega zavoda, v koliko je ta pre-nosljiv...

Zopet pobeg od doma.

Sedaj so pričeli pa podeželski fantje zapuščati kar na tihoma domove. Ne-davno je šel v svet, ne da bi bil kaj po-vedal svojem, kod in kam, Franc Can-dir 18 letni kočarski sin iz Hanuš, obči-na Velika Pirešica pri Celju. France, ki je že večkrat kolovratil po svetu brez dela, je vzel topot s seboj tudi svojega brata komaj 9 letnega Avgušina. Var-nostna oblastva, ki dobro poznajo živ-ljenje Francetovo, pravijo, da se oba begunca vzdržujeta najbrž z beračenjem in prisvajanjem tuje lastnine. —

Zobozdravnik

dr. med. H. Sedaj ordinira zopet od sre-de 29. tm. od 8.—12. in 14.—17. ure.

Jesensko porotno zasedanje

pri mariborskem okrožnem sodišču se prične v ponedeljek 10. septembra. Do-slej je razpisan samo še en slučaj in sicer za prvi dan proti Antonu Koscu, ki je obtožen hudodelstva uboja. —

Vajeniška razstava.

Kakor smo že opetovano poročali, pri redijo mariborske obrtniške zadruga pod vodstvom Slovenskega obrtnega društva v času od 2. do 9. IX. 1928 razstavo vajeniških in obrtniških izdelkov. Ka-kor je videti, ta razstava ne bo tistega malega obsega kakor običajne lokalne razstave, marveč je tako skrbno pri-pravljena, da bo njen pomen pač dosti večji, nego si nekateri mislijo. Posame-zne obrtne zadruga so prav pridno na delu z malimi izjemami in bo razstavo poskrbela vsaka posamezna zadruga za stroke, ki jih zastopa. Dosedaj je toliko prijav, da bo unionska razstavna dvo-rana nedvomno popolnoma izpolnjena. Pripravljalni odbor je ukrenil že vse po-trebno glede ocenjevanja razstavnih predmetov, katero se izvrši 31. VIII. in 1. IX., in glede otvoritve, h kateri so vabljeni vsi zainteresirani predstavniki ob-lastev in uradov. Otvoritev razstave je določena na nedeljo 2. IX. ob 10. uri. Po otvoritvi bo ogled razstavnih pred-metov, na kar bo občinstvo splošno ime-lo pristop do razstave za malenkostno vstopnino Din 5. Na predvečer otvoritve se priredi v »Union« koncert, pri kate-rem sodeluje godba in pevsko društvo »Drava« in se uprizori mala igra »Ne kli-či vrata!«, pri kateri sodelujejo sami obrtniški nameščenci in nameščerke. — Razstavnih predmeti se sprejemajo 28. do 31. VIII., pozneje ne več, na kar se po-samezne zadruga in razstavjalci izrecno opozarjajo.

Tajinstveni umor ob Dravi?

Že pretekli teden smo poročali, da sta naša dva kmetjska fanta v Dravi pri Sv. Marku pri Ptuj utopljenko, čije identitete niso mogla oblastva takoj u-gotoviti in da je bil že koj sploščeta u-pravičen sum, da je dobila utopljenka mnoge telesne poškodbe neposredno pred svojo smrtjo v vodi. Sedaj dozna-vamo, da je bilo truplo neznane ženske najdeno popolnoma nago. Radi tega je seveda še povečan sum, da je bila naj-prej po neznani osebi poškodovana in nato vržena v valove Drave brez naj-manjšega koščka obleke, da se tem težje ugotovi njena identiteta in s tem zavle-če tudi nadaljnja preiskava za morebitni-mi storilci. Utopljenka je bila krepke postave, okroglega obraza, kostanjevih las, modrih oči, dobro ohranjenih zob in je imela lepo negovane nohte. Po mišlje-nju poklicanih oseb je bilo truplo kve-čjemu nekaj dni v vodi. — Zasedovalna oblastva stoje zopet pred težko nalogo, najti morebitnega morilca, še prej pa seveda ugotoviti, kdo je pravzaprav u-topljenka. —

Zopet vlom v Rušah.

Ruše nimajo miru pred predrznimi vlomilci. Vse je že prišlo na vrsto pri teh zločinskih obiskih: trafika, trgovina, pošta, kantina, stanovanje, gostilna, de-lavnice in tako ni čuda, da pride v to vrsto tudi železniška postaja. Iz nje so zločinci blagajno enostavno — odnesli in ker jim je bilo gotovo pretežka, so je odložili ob progi. Temeljito so pre-brskali pisarno ter odnesli iz nje nekaj stotakov. Zasedovanje tako pogostih zločinov in zločincev dosedaj še ni ime-lo dosti sreče, upajmo, da bo sedaj bolj-še. —

Nesreče.

Dinarja Petra Ilgo, starega 52 let na Janževi gori je brnil gozdarijev konj v glavo ter mu presekal levo uho. — Tr-govski, 19 let stari pomočnik Franjo Je-lenik se je peljal s kolesom z dopusta iz Sv. Jakoba v Rožu (Koroška) nazaj v Maribor. Pri Prevaljah na cesti pri gosti lni Hrast ni slišal na strmi cesti na o-vinku trobljo avtomobila in sta trčila. Vrglo ga je preko avta na cesto. Poško-doval se je na glavi, na levi nogi in de-snem kolenu. Lastnik avta ga je pripeljal v bolnico. —

Spominjajte se CMD

Proti divljanju z avtomobili in motornimi kolesi

DR. EISELSBERGOVA IZJAVA. — ZANIMIVA STATISTIKA. — KAZNI V AVSTRIJSKI REPUBLIKI.

Z ozirom na veliko število nesreč, povzročenih po prenatragni vožnji z avtomobili in motornimi kolesi, je pred nekaterimi dnevi podal dr. Eiselsberg, primarij na I. dunajski kliniki in svetovno znana kapaciteta, aktualno in zelo zanimivo izjavo, čije kratka vsebina je približno sledeča: Nimam nič proti temu, da si avtomobilisti in motociklisti pri svojih blazno naglih vožnjah lomijo kosti in vratove, ne vem pa, kako pride svet do tega, da dopušča, da avtomobilisti in motociklisti kar najresneje ogrožajo varnost tisočev mirnih pešcev, ki niso z njimi v nikakem duševnem ozir. krvnem sorodstvu.

Ta izjava osebnosti, ki nekaj predstavlja v nemški javnosti, je izzvala seveda v časopisu živahno debato. Nikdo danes ne dvomi, da odgovarja naglica v prometu današnjemu duhu časa, toda upravičena je brezdvomno tudi zahteva, da se ta naglica ne razvija na škodo oseb, ki so pri tem brzenju za kakršnimi koli cilji po vsem neudeležene.

Dr. Eiselsberg podaja jako zanimivo statistiko nezgod, povzročenih po avtomobilih in motociklistih na Dunaju, ki so se javile v teku enega leta na eni edini rešilni postaji. Leta 1925. je bilo priglasenih 285 nezgod, leta 1926. 343, leta 1927. pa 524, in sicer so to smrtni slučaj, pretresanja možganov, kostolomi itd., torej same poškodbe težkega značaja. Nek dunajski časnikar si je nadel nalogo, da je prebrskal skozi en teden dnevnih 60 časopisov, izhajajočih v večjih mestih Nemčije in Avstrijske republike, išoč v njih novice o neizglednih zvezah na motorni pogon. Našel je, da se vsak dan ponesreči na ta način 100 oseb. Čisto lahek račun poda sledeče številke: V enem mesecu je torej ponesrečenec v omenjenih dveh državah 3000 in v enem letu 36.000 povprečno. Menda je vsakomur jasno, da je taka konstatacija naravnost grozna. Statistika pa govori še dalje. V omenjenih dveh državah se na-

haja komaj ena šestina vozil na motorni pogon, ki jih izkazuje cela Evropa, in se dogaja torej v mali Evropi dnevno povprečno 600, mesečno 18.000 in letno 216.000 smrtnih in drugih težkih nezgod. Mirno se torej lahko trdi, da se nahaja Evropa na račun avtomobilov in motornih koles v neprestani, skrajno krvavi vojni, ki pa zahteva vrh tega od leta do leta vedno večje število žrtev, ako se vzame v ozir dejstvo, da po dr. Eiselsbergovi statistiki število nezgod na Dunaju od leta do leta strahovito narašča. Pri tem pa ni pozabiti, da časopise ne registrira vseh nezgod, ki se dogajajo in da tudi vsakega poabljenca ne privedo k rešilni postaji, pač pa da se marsikdo da zdraviti po zasebnem zdravniku. Iz tega je razvidno, da gori omenjene statistične številke niso pretirane, pač pa da so v resnici mnogo večje.

Odgovor na vprašanje, kdo je kriv takim naravnost katastrofalnim prometnim razmeram, je silno kratak in enostaven: Strastno dopadenje nad čim najhitrejšo vožnjo, to je, rekorderstvo tudi tam, kjer ga nikakor ni treba in alkohol.

Razumljivo je, da se človeštvo z vsemi dopustljivimi sredstvi bojuje zoper to prometno zlo, a dosedaj žalibog z neznatnim uspehom, in sicer iz razloga, ker so vporabljeni sredstva premala. V Avstrijski republiki so se odločili za ostrejšo mere, ki bodo brezdvomno zagledle. Doslej je prekršitelj moral plačati večjo ali manjšo globo, odslej pa bo kaznovan z globo — temu dohodku se država ne mara odreči — in bo vrh tega še zaprt: zaporna kazen traja najmanj 14 dni. Ta kazen se bo izrekla tudi za odprt izpuh in tudi za slučaj, da se ne bo vporabljala naprava za zmanjšanje ropota, ki ga povzroča motor. Prav je tako, saj vozila na motorni pogon ne ubijajo le posameznikov, in ne lomijo le kosti itd., ampak uničujejo sistematično živce vsem, ki prihajajo z njimi celo v zelo posredno dotiko.

Fotografije duhov

PREMETENO IZKORIŠČANJE PRAZNOVERJA V ANGLIJI.

Anglija je dežela spiritistov. Nikjer drugje niso okultne sile in duhovi — dobri in zli v toliki veljavi. So pa na svetu tudi podjetni ljudje, ki dobičkanosno izkoristijo vsako posebnost.

Nekega dne se je pojavil v Londonu mlad Amerikanec ter iskal in tudi našel zveze z spiritističnimi krogi. Kmalu je začel fotografirati — duhove.

Danes je v Angliji že vse polno ljudi, ki imajo slike duhov svojih dragih pokojnikov. Pri vsej svoji veri v spiritizem pa Angleži niso izgubili svojih lastnosti. Ostali so praktični in previdni. Fotograf duhov mora izdelovati slike pred očmi naročnikov, ki napno vso pozornost in previdnost, da ne bi bili osleparjeni.

Vsakdo ve, da bi »duh« lahko prišel na negativ, če bi imel fotograf sam v rokah ploščo pred razsvitkom. Radi tega kupijo plošče sami ter jih prinesejo seboj. V temi jih na robu še podpišejo ter sami vtaknejo v kazeto, ki se izroči fotografu pred pričami. Pred pričami se fotografira in tudi razvija. Druge plošče ni mogoče podtakniti. Gotova slika ima v kotu podpis ali pa kak znak naročnika ali priče.

Kdo bi pri tem še dvomil o pristnosti slik duhov?

In vendar je goljufija! Fotograf ima pečatnik, podoben onim, ki se rabijo v uradih. Ročaj je debelejši in raven. V njem je mala baterija in žarnica. Tja, kjer bi moral biti pečat, se pa vtakne negativ. S pritiskom na gumb zgoraj zaradi žarnica skozi spodaj vtaknjen diafrazit in na vsaki nerazviti plošči se lahko povzroči negativ.

Trik je sledeči: Gospa A. si zbere verodostojne priče, kupi ploščo, jo podpiše ter vloži v kazeto, katero izroči fotografu. Ta pokliče duhove ter jih slika. Vsi gredo v temnico za razvijanje in kazeto nosi gospa sama.

Tu se pa nekaj zgodi, a ne zbudi nobenega suma, ker je pogosto ob takih

prilikah. Ali nagaia luč rdeče svetilke, ali se pa plošča prepočasno razvija. Potrebno je to ali ono popraviti ali preurediti in teh par trenutkov zadostuje za manipulacijo z v rokavu skritim »pečatnikom«. Fotograf duhov ga bliskoma pritisne na ploščo ter zopet skrije. Od »duhov« se seveda ne pričakuje ostrih slik in pa da bi bile ravno na sredi plošče.

Kje pa dobi slepar sliko pokojnega soproge gospe A? Duh mora vendar imeti precej sličnosti z nekdanjim svojim živim človeškim obrazom zlasti, če še ni dolgo, odkar se je spremenil.

Večinoma to ni ravno težko. Slikar duhov se razgovarja z vdovo, razloži ji, da rabi nekaj časa, da si poišče primerne posredovalca — medija, — in da ji tudi razna navodila, kaj naj ona med tem časom stori, da se bo duh rajši odzval. Mož ima tako dovolj časa za gotove detektivske posle. Sam ali pa njegovi pomočniki si oskrbijo sliko ali pa kolikor mogoče natančen opis umrlega človeka ter izgotovijo njegovo sliko za pečatnik in za trik. Če se je v kratkem času posnela prava slika ali podtaknila podobna, se je »duh« hitro odzval, če je iskanje težavno, se pa »duh« obotavlja. Končno se le odzove, naročnik dobi sliko, jo drago plača ter postane vnet spiritist.

Sleparski slikar duhov si že z malim številom slik toliko prisluži, da lahko stopi v poslovne zveze s kakim agentom, ki po hišah zbira naročila za povečanje slik. Stranka je bila pred par dnevi pri fotografu duhov, danes jo pa obišče agent ter dobi naročilo in sliko, katero nese seveda najprej svojemu kompanjonu in šele potem tvrdi po naročilu.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

„Srečna sem“

pravi razumna Mica. „Moje življenje je neskajljeno sreča. Pranje je najtežje delo v hiši, toda jaz se s tem ne mučim, ker mesto mene RADION pere sam.“

Varuje perilo!

Sport

MEDNARODNI TENIŠKI TURNIR ZA PRVENSTVO MARIBORA

priredi SD Rapid od 30. tm. do 2. sept. Ker se udeležijo turnirja poleg vse teniške elite Maribora, Ptuj, Celja, Ljubljane in Zagreba tudi številni znani igralci iz inozemstva, spada ta prireditel gotovo med najzanimivejše turnirje v našem mestu. Javljajo nam, da se udeležijo borbe za prvenstvo Maribora med drugimi tudi: rumunski igralec za Davisov pokal dr. Dörner, prvakinja Gradca ga. Geanino, prvak Gradca dr. Walter Böhm, prvakinja Nemčije ga. Nappach, prvakinja Jugoslavije ga. Gostiša, jugoslovanski igralec v Davisovem pokalu g. Franc Schäffer, mariborska prvakinja dr. Krausova, bivši naš državni prvak g. Schweighardt itd.

Še nekaj nedeljskih rezultatov.

Prvak Beograda Jugoslavija je odpravil prvaka province BNP Mačvo iz Šabca 8:2 (4:0). — V Novem Sadu je tamošnji klub »Juda Makabi« premagal subotiško Bačko 6:2 (3:0). — Medpokrajinska reprezentančna tekma Nižja Avstrija—Štajerska v Badenu je končala z zasluženim zmago Nižjeavstrijcev 3:1 (3:1). Kowanda je docela odpovedal, radi česar je bil napad Štajercev takorekoč razbit.

Iz lahke atletike.

Na nedeljskem lahkoatletskem mitingu v Bochumu, ki so se ga udeležili tudi Amerikanci, je znani Hirschfeld postavil nov svetovni rekord v metu krogle. Vrgel jo je 16.045 m!

Hajduk—Teplitzer.

Našo včerajšnjo vest o nogometnih tekmah, v Splitu popravljamo v toliko, da je zmagal v prvi tekmi Hajduk 4:2, v drugi pa Teplitzer 4:1.

Najstrožja kazen madžarskega kluba.

Madžarska nogometna zveza je te dni razpravljala v svojem disciplinskem odseku o veliki aferi med kluboma Pesterzsebet in Kossuth. Igrač Fran Szerencs je naznanil pri nadrejeni sportni instanci, da se je vodstvo kluba Pesterzsebet pred nekim matchom s klubom Kossuth z le-tem dogovorilo, da plača prvi drugemu 1000 pengő in 25% dohodkov tekme, ako se pusti Kossuth premagati v razmerju 8:0, da pride tako Pesterzsebet v prvo profesionalno ligo. Disciplinski odsek zveze je razglasil sodbo, po kateri se Pesterzsebet za vedno črta z liste kvalificiranih nogometnih klubov; Kossuth pa je suspendiran za celo jesensko prvenstveno sezono.

Bik u hotelu

Angleško mesto Brigg v provinci Lincolnshire je imelo veliko senzacijo z mladim bikom, ki je zbežal s trga ter se zašel v neki hotel. Tu je že s svojim prihodom napravil veliko škodo: razbijal je okna in ko je drl po stopnicah in hodnikih, je lomil seveda tudi ograje in sploh vse, kar se je dalo. Vdril je končno v neko sobo, kjer je najemnica — neka starejša dama ležala v postelji. Nepričakovano naglo je skočila izpod odeje ter jo ubrala skozi vrata, bik pa seveda za njo. Ta dirka je tudi končala njegovo gostovanje. Nevajen hotelskih prostorov je zašel na neko verando ter se tako zapletel v ograjo, da ni mogel ne naprej, ne nazaj. Prišli so mesarji ter ga zvezali. Ukročen je bil gnan v hlev z velikim spremstvom radovednežev.

Edgar Wallace:

Zaba z masko

(The Fellowship with the Frog.)

je bilo pismo, kakoršno piše preobložen in razburjen mož, ki se ne zaveda, da prenaša s tem svojo nervoznost še na druge. Dick je sklenil, vreči vse skrbi zaenkrat ob stran ter obiskati koncert. Z zaprtim avtomobilom se je odpeljal in v desetih minutah je bil eden od tisočerihih zamaknjencev v igranje velikega mojstra. Ko je med odmorom šel ven, je kot prvo osebo srečal nekega policijskega uradnika. Drugega tajnega policista je pa videl na stopnicah, ki so vodile v bar. Tretji je kadil cigarete v veži. Zazvonilo je, Dick se je hotel že vrniti, ko se je pripeljal prekrasen avtomobil. Diskretno livriran sluga je odprl vrata. Iz kupeja je stopil gospod in Dick je takoj spoznal Maitlanda.

»Sveti Mojzes,« je zamrmral nekdo za njim in ko je Dick okrenil glavo, je zagledal za seboj Elka v starem fraku. Zadržena sta bila oba, kajti Maitland se ni samo pripeljal kot kak vladar, temveč je bil tudi oblečen po najnovejši modi.

»Svilene nogavice! — Lakasti čevlji! — Moj Bog, pogledjte ga vendar!« je jecel Elka.

Kot vizija sijaja je šel Maitland mimo. »Znorel je,« je šepetal Elka zamolklo.

Dick je od svojega prostora milijonarja lahko opazoval. Ves čas programa je sedel z zaprtimi očmi, ob vsakem komadu je pa aplavdiral s svojimi velikimi belo-orokavičanimi rokami. Dick je bil prepričan, da spi in da ga vsakokrat ploskanje zdrami. Enkrat je celo opazil, kako stavec zadržuje zehanje. Bilo je to pri točki, ki je vse poslušalce najbolj prevzemala.

Ko je koncert končal, se je Maitland plašno ozrl, kakor bi se hotel prepričati, da so v resnici vsi vstali. Potem je vstal in odšel.

»To je bogati Maitland,« je slišal Elka govoriti nekega gospoda. »Sedaj je kupil princovo palačo na Berkeley Square.«

Elk se je vrnil obložen še z drugimi novostmi.

»Kaj mislite o smislu za godbo pri starem Maitlandu, kapetan Gordon? V naprej je naročil sedeže za vse velike koncerte sezone. S tem nalogom je prišel danes njegov tajnik in je bil tudi sam dovolj začuden nad tem. Za noč je pa naročil mizo v Heron-klubu.«

Elk je bil ves blede. Mignil je enemu od svojih spremljevalcev.

»Koliko ljudi bi rabili za zasedbo Heron kluba?«

»Šest,« je bil prompten odgovor. »De-

set, če bi bilo treba izprazniti in dvajset v težkem slučaju.«

»Vzemite jih trideset,« je dejal Elk.

Na zunaj je izgledal klub kot nekaj navadnega, znotraj je bil pa razkošen, kakor bi si ga po njegovi zunanosti ne bi mogel nihče predstavljati. Ob zvokih zamorske godbe je plesalo sredi prekrasne dvorane kakih deset parov.

»Pozlačena gniloba,« je mrmral Elk zaničljivo. »Rad bi vedel, koliko si tu drznejo računati za kosilo. O, tu je naš Metuzalem!«

»Metuzalem« je sedel pri najboljši mizi dvorane. Njegova gola glava se je v luči kristalnih lestencev videla daleč, a ker je mirno sedel, ga Dick sprva ni niti opazil. Pred njim je stala velika čaša piva.

»O, saj pij! To je vsaj človeško,« je rekel Elk.

Prišel je Hagen s prijaznim in uslužnim nasmeškom. »Velika čast, gospod kapetan,« je dejal. »Vstopiti želite? Gospoda mojja, saj ni potrebna nobena posebna formalnost. Vsi odličnejši člani policije so častni člani mojega kluba.«

Uslužno ju je vodil do prazne lože. Bili so tudi gostje, katerih lica so se zmrčila ob njunem prihodu. Eden se je celo izmuznil ven ter se ni več vrnil.

»Odlične goste imamo noč,« je dejal Hagen ter si mel roke. »Tu je lord in lady Belfin. Ta gospod z veliko brado je pa bogati Maitland in tudi njegov tajnik je tu.«

»Johnson,« se je začudil Dick. »Kje pa je?«

V tem pa je že opazil okroglega filozofa. Sedel je v oddaljenem kotu in izgledal v svojem staromodnem fraku strahno neroden in nesrečen. Sedel je v kotu svojega stola s svečanim in prestrašenim obrazom, roke sklenjene na mizi.

»Pojdite k njemu in privedite ga sem,« je šepetal Dick Elku. Ko je skozi vrvenje plesalcev dospel Elk do Johnsona, ga je ta hvaležno pogledal in mu stisnil roke, kakor da bi ga Elk rešil iz kakega zapuščenega otoka.

»Zelo ste bili prijazni, da ste poslali po mene,« je rekel Johnson, ko je pozdravil Dicka. »Prav nič se ne čutim tukaj na mestu. To je moj prvi in zadnji obisk. Ozrl se je na malo družbo v nasprotni loži. Gordon jo je opazil še ob vstopu. Tu je bil Ray v sijajnem razpoloženju, — Lola Bassano, oblečena divno in ekscentrično in bivši boksač Lew Brady. Johnson je s pogledom namignil na staroga Maitlanda.

»Ali ni to čudež?,« je vprašal s prita-jenim glasom. »V enem samem dnevu je spremenil svoj življenjski običaj. Si kupi hišo v Berkeley Square, pozove armado krojačev, me pošlje, da naročim se-

deže za gledališče, kupuje juvele! Tega ne razumem,« je dejal in majal z glavo.

»Posebno, ker je v pisarni popolnoma neizpremenjen. Tam je še vedno isti stari skopuh. Želel je, da bi vodil tudi njegova privatna podjetja, pa sem odklonil. Bojim se samo tega, dame vrže na cesto, če ne privolim. Ta teden je bil jako neprebavljen. — Če ga je Ray pač videl?«

Ray svojega prejšnjega šefa še ni opazil. Ves je žarel v veselju, da se je nahajal z Lolo v tako elegantni družbi in da se je zamogel interesirati razven za sebe in Lolo še za kaj drugega.

»Naravnost smešno se vedeš, Ray; polovica Scotland-Yarda je tu in Te opazuje,« je svarila Lola.

Pogledal je naokrog in zdelo se je, da privkraj opazi, da nista sama. Njemu nasproti je sedel Dick in ga resno opazoval. To in pa občutek, da se ga opazuje, je Raya divje razkačilo.

Planil je pokonci, teklen nerodno preko parketa, zadel sedaj tu, sedaj tam v plesajoče pare, opotekal se ob mizah in stoli, dokler ni stal pred Dickom.

»Iščete mene?« je vprašal glasno. »Me mogoče potrebujete?«

Dick je zmajal z glavo.

»Vi prokleti policijski špijon, ščuvate svoje pse na mene?« je divjal mladenič bled od jeze. »Johnson, kaj delate Vi pri tej bandi? Ste postali mogoče tudi policijski špijon?«

»Ali, ljubi Ray,« je mrmral Johnson.

»Ljubi Ray!« ga je oponašal drugi. »Vi ste vendar ljubosumni, ubogi pes! Ljubosumni, ker sem utekel krepljem Vašega krvopijca! Toda Vi...!« S pestmi je krilil pred Dickovim obrazom. »Vi me boste pustili v miru, Vi! Poiščite si rajši kako drugo delo, kakor pa pripovedovati moji sestri zgodbe o meni!«

»Mislim, da bi bilo boljše, če se vrnete k svojim prijateljem,« je hladno dejal Dick, »ali še boljše, da greste domov in se naspite.«

Vse to se je dogodilo med plesno pavzo. Naenkrat je orkester zaigral znova. Toda zanimanje prenapolnjene klubske dvorane se ni zmanjšalo, čeprav Rayev visok glas ni mogel prekositi trobent.

Dick je bil siguren, da bo ravnatelj ali pa kateri od uslužbencev kluba takoj interveniral. Nadnatakar je res takoj prišel, da odrine Raya. Pri vseh mizah so vstajali in s stegnjenimi vratovi gledali mladega, jeznega moža, ki se je skušal obraniti pomirjajočega natakarija.

Tako ni videl nikdo tujca, ki je ves čas opazoval dogodke, predno je prišel v sredino dvorane. Sivolasni mož se je v svoji ponošeni obleki močno razlikoval od elegantno oblečene množice. Z na hrbtu prekrizanimi rokami je stal bled in resen in opazoval Raya, ki je mahoma postal trezen čim je zagledal očeta.

»Moram govoriti s Teboj, Ray,« je rekel priprosto John Bennet. Sama sta stala v krogu radovednežev. Godba je bila

pretrgana, kakor da bi bil sprejel dirigent znamenje.

»Pojdi z menoj v Horsham, Ray!«

»Ne grem,« je trdovratno odvrnil Ray. »Pojdite z Vašim očetom, Ray.« Za sekundo je položil Johnson roko na rame mladega moža. Ray se ga je otesel.

»Jaz ostanem tu,« je dejal glasno in kljubovalno. »Ti nimaš pravice hoditi sem in me tu osmešiti, oče.« Jezno je pogledal očeta. »Vsa leta si me držal na vajetih ter mi nisi dal niti najpotrebnejšega denarja. In sedaj si dovoljuješ zgrajati se nad tem, ker se nahajam v dostojnem klubu. Z menoj je vse v redu. Ali lahko to tudi o sebi rečeš? In če bi pri meni tudi ne bilo vse v redu, ali imaš pravico grajati me?«

»Pojdi proč od tod!« John Bennetov glas je bil hripav.

»Ostanem,« je odvrnil Ray jezno, »in v bodoče me boš pustil v miru. Do tega je moralo priti.«

Oče in sin sta si stala nasproti in v John Bennetovih trudnih očeh je bila brezmejna žalost.

»Pojdi z menoj,« je dejal proseče ter stegnil roko.

Tedaj je pa Ray videl Lolin obraz, videl njen pritažen nasmeš in v svojem užaljenem samoljubju je pobesnel.

Zakričal je ter udaril. Od udarca se je stari Bennet stresel, a je ostal na mestu. Dolgo je gledal sina, potem povsili glavo ter se dal od Dicka brez besede odvesti iz dvorane.

Ray Bennet je pa stal kakor okamenel od strahu.

Godba je zabučala in Brady je privlekel Raya nazaj k mizi, kjer je obse-del in podprl glavo z rokami.

Lola je naročila šampanjca.

»So časi,« je dejal Elk, »ko sta si izgubljen sin in pitano tele tako podobna, da ni mogoče razločiti enega od drugega.«

Dick je molčal, srce mu je pa krvavelo radi tajnostnega moža iz Horshama, kajti v Bennetovih očeh je videl ves obup pogubljenca.

13.

Med tem prizorom je Maitland mirno sedel na svojem mestu, kakor da nima za okolico niti najmanjšega interesa, ali kakor da vsega niti ne opazi. Končno je stavec nerodno vstal ter zapustil dvorano.

»Zdaj gre, računa pa ni plača,« je šepetal Elk.

Kljub temu so natakariji spremljali staroga milijonarja do vrat ter mu znosili skupaj površnik, cylinder in palico. Zunaj je že bil, predno so se zopet vzrav-nali od svojih poklonov. Gosti so prišli po razburljivi sceni zopet v dobro voljo. Plesalo se je in veselje je bilo na višku. Dick je pogledal na uro ter dal Elku za druge neopažen znak. Vstala sta ter se odpravila počasi proti vratom. Eden od natakarijev je prišel za njima: »Gospoda želita plačat?«

Dalje prihodnjšč.

BOGOMIR DIVJAK MARIBOR

Trgovina z dvokolesi in pnevmatiko. Istotam dobite tudi vse sestavne dele.

Glavno zastopstvo svetovnih koles Waffenrad-Steyer

Mehanična delavnica z električnim pogonom za popravila dvokoles in motociklov. Lastna poniklovalnica, bakranje in emajliranje.

Trgovina: **Glavni trg 17** 1590
Delavnica: **Ključavničarska ul. št. 1**

Vinotoč Wögerer

se je otvoril 22. avg.

Prodaja se le čez ulico!

Velika perzijska preproga

temnordeča in antikvarične mobilje na prodaj. Naslov pove uprava lista.

GARAZO

lepo veliko pri glavnem kolodvoru oddam v najem.

Aleksandrova c. 34 na dvorišču. 1568

Mali oglasi, Malošte je v pose-dovalno in oddajalno namene občinstva: vsaka beseda 30 p. Najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zensko, dopisovanje in ogla-si trgovskega ali rodnostnega značaja: vsaka beseda 50 p. Najmanjši znesek Din 10.—

Lepo sobo

s posebnim vhodom, električno lučjo in zajutrkom oddam ceneno. Vprašati Krčevina, Praprotnikova ulica 144. 1601

Mala družina

išče sobo in kuhinjo ali sobo s štedilni-
kom, event. tudi prazno sobo kjer se la-
hko vpostavi štedilnik. Škofič, Jenkova
ulica 5. 1602

Cenj. občinstvu

naznanjam, da sem dne 25. avgusta t. l. otvoril na Tržaški cesti v »Linhartovem dvoru« modni salon za dame in gospode. Izdelujem najnovejše modele, fazono po Din 200. Se priporočam: Karol Sapač, krojač za dame in gospode. 1603

Sobo

zračno, solčnato s posebnim vhodom, električno lučjo blizu glavnega kolodvo-ra oddam v najem. Vprašati: Aleksan-drova c. 81 v trgovini. 1607

Trgovski vajenec

z najmanj 3-razredno meščansko šolo se takoj sprejme. — Naslov pove uprava lista. 1606

Volneni delen

dobite od 16 Din naprej samo pri J. Tr-pinu, Maribor. Glavni trg 17.

Na stanovanje

sprejme gospoda. Židovska ul. 12, I. nadstropje. 1605

KIS ZA ULAGANJE

kumerc in drugo, vinski kis, špirit, vse vrste likerjev, trpinovec, droženko, slivovko, rum, konjak itd. Na drobno! dobite po zmernih cenah edino pri trvdki Na debelo!

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 19

tovarno za izdelovanje desertnih vin in sirupov.

XVI

